

บันทึก

เรื่อง สงวนอาชีพการค้าบางอย่างไว้ให้คนไทย

๑. กฎหมายในเรื่องนี้ ได้มีพระราชบัญญัติช่วยอาชีพและวิชาชีพ พ.ศ.๒๕๕๔ มีใจความสำคัญ ดังนี้

“มาตรา ๓ ให้กำหนดอาชีพและวิชาชีพบางประเภท บางชนิด ไว้สำหรับเป็นอาชีพหรือวิชาชีพเฉพาะคนไทย

อาชีพหรือวิชาชีพประเภทใด ชนิดใด จะกำหนดให้เป็นอาชีพหรือวิชาชีพเฉพาะคนไทยเพียงใด ในท้องที่ใด เมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา”

๒. ปัญหาว่าจะกำหนดอาชีพการค้าไว้ได้หรือไม่

สำหรับเรื่องการค้านี้ ได้มีสนธิสัญญากับนานาชาติประเทศระบุไว้มีใจความสำคัญว่า คนสัญชาติแห่งอัครภาคีย่อมมีสิทธิที่จะประกอบการพาณิชย์ และค้าสินค้าทุกชนิดที่ค้าขายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ตามข้อกำหนดอย่างเดียวกันกับคนในบังคับหรือพลเมืองแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์อย่างยิ่ง หรือตามข้อกำหนดแห่งคนชาติของรัฐถิ่นที่อยู่ อาทิ เช่นสนธิสัญญากับอังกฤษ ข้อ ๑ (๑) ซึ่งมี

“คนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีสิทธิ

ฯลฯ

ฯลฯ

(ข) ที่จะกระทำการเหล่านี้ตามข้อกำหนดและตามกฎหมาย และ ข้อบังคับอย่างเดียวกับคนในบังคับหรือพลเมืองแห่งประเทศต่างด้าว ที่ได้รับ อนุเคราะห์อย่างยิ่งในอาณาเขตแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง คือ ประกอบการพาณิชย์ หัตถกรรม อุตสาหกรรม วิชาชีพ และอาชีพ และสินค้า ทุกชนิดที่ค้าขายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย.....”

สนธิสัญญากับสหรัฐอเมริกา ข้อ ๑ ความว่า

“.....คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับอนุญาตให้.....ประกอบการพาณิชย์และอุตสาหกรรมให้สินค้าทุกอย่างที่ค้าขายได้โดยชอบด้วย กฎหมาย....และโดยทั่วไป ก็ให้กระทำการใด ที่เกี่ยวเนื่อง หรือจำเป็นแก่ การอุปโภคบริโภคใด ๆ ดังกล่าวแล้ว ตามข้อกำหนดอย่างเดียวกันกับคนชาติ แห่งรัฐถิ่นที่อยู่.....”

สนธิสัญญากับประเทศฝรั่งเศส ข้อ ๒ ความว่า

“.....จะกระทำการเหล่านี้ ณ ถิ่นที่ใด ๆ ในอาณาเขตของภาคี อีกฝ่ายหนึ่งก็ได้ คือ ประกอบวิชาชีพที่ต้องด้วยกฎหมายและอาชีพทั้งปวง ที่ชอบด้วยกฎหมายดำเนินพาณิชย์ หรือ อุตสาหกรรม - กระทำการค้าขาย ไม่ว่าการค้าส่งหรือการค้าปลีกย่อย....”

สนธิสัญญากับประเทศจีน ข้อ ๖ ความว่า

“คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีสิทธิที่จะเดินทาง มีถิ่นที่อยู่ ดำเนินวิชาชีพและอาชีพทุกชนิด ประกอบการอุตสาหกรรมและ การค้า.....ภายใต้เงื่อนไขอย่าง เดียวกันกับคนชาติแห่งประเทศที่สาม ใด ๆ ตามกฎหมายและข้อบังคับแห่งประเทศพื้นเมือง”

เมื่อเป็นเช่นนี้ การจะตรากฎหมายสงวนอาชีพการค้าไว้ให้สำหรับคนไทย โดยเฉพาะ ก็ย่อมเป็นการขัดกับสนธิสัญญา

๓. อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่ผู้แทนถาวรมานั้น เจาะจงเฉพาะการค้าที่รัฐเป็น ผู้กระทำเอง เช่น การทำสุรา บุหรี่ น้ำตาล เป็นต้น เฉพาะการประกอบการบางอย่างที่เป็นสินค้า ผูกขาดซึ่งมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะเช่น สุรา และบุหรื่นั้น ย่อมอยู่ในอำนาจของรัฐบาลที่จะ กีดกันคนต่างด้าวได้โดยเด็ดขาดอยู่แล้ว สำหรับการการค้าที่รัฐบาลเป็นผู้ทำเช่นน้ำตาล เครื่อง กระจก ย่อมอยู่ในอำนาจขององค์การนั้น ๆ ที่จะวางนโยบายสงวนการค้าในเรื่องนั้น ๆ ให้อยู่ใน หมู่คนไทยเท่านั้นก็ได้เช่นเดียวกัน เรื่องเหล่านี้จึงหาใช่ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายแต่อย่างใดไม่ แต่ เป็นเรื่องการปฏิบัติภายในขอบวงการที่เกี่ยวข้องนั่นเอง

(ลงชื่อ) ส.วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๔๙๓